

Ankenævnet *for* Forsikring

Den 29. juni 2022 blev i sag nr. 97835:

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

mod

Tryg Forsikring A/S
Klausdalsbrovej 601
2750 Ballerup

afsagt

k e n d e l s e :

Forsikringstageren har ejerskifteforsikring med ekstrasikring for en 5-årig periode. I klageskema af 2/2 2022 til nævnet har klagerens advokat bl.a. anført:

"Klager har købt en ejendom beliggende ..., hvorefter denne finder ud af, at der er ulovlige elinstallationer på ejendommen, der ikke er omtalt på elinstallationsrapporten. Klager tager derfor kontakt til indklagede, hvor klager har sin ejerskifteforsikring, som alene vil betale et betale et erstatningsbeløb på kr. 28.000, -.

Hvad vil du konkret opnå hos selskabet?

Klager ønsker at få dækket udgifterne til at få lovliggjort elinstallationerne, der kan opgøres til kr. 128.625,00,-."

I brev af 2/2 2022 til nævnet har klagerens advokat videre anført:

"PÅSTAND:

Indklagede tilpligtes til klager at betale kr. 128.625,00, med tillæg af den til enhver tid værende procesrente fra klageskriftets indlevering til Ankenævnet for Forsikring og til betaling sker.

SAGSFREMSTILLING:

Klager har købt en ejendom beliggende ..., hvorefter denne finder ud af, at der er ulovlige elinstallationer på ejendommen, der ikke er omtalt på elinstallationsrapporten. Klager tager derfor kontakt til indklagede, hvor klager har sin ejerskifteforsikring.

I forbindelse med et udført elarbejde konstateres der flere fejl på elinstallationerne. Fejlene består i, at den gule/grønne beskyttelsesleder er anvendt som faseleder i forbindelse med det ud-

vendige lys i udestuen. Den gule/grønne leder må aldrig bruges som andet end jordleder, og kan derfor ikke lovligt anvendes som faseleder. Herudover er kabelkanalerne i stueetagen såvel som på førsteetagen anvendt som samler og fordeler dåser, selvom kabelkanaler skal benyttes som føringsveje til kabler. Der forefindes desuden en samling af skjult kraftinstallation, der er nedsænket i kælderloftet, til trods for, at alle forbindelser skal være tilgængelige for inspektion, kontrol og vedligeholdelse. Fejlene betyder, at elinstallationerne ikke lever op til kravene i bekendtgørelsen for elektriske installationer, jf. bilag 1. Det følger af elinstallationsrapportens side 21, at de resterende dele af installationerne, der ikke er nævnt i rapporten, ifølge sagsøgte, er vurderet til at være i orden fra opførslen, **jf. bilag 1, s. 2**. Det anmeldte forhold har derfor ikke tidligere været nævnt i elinstallationsrapporten. Det må hertil bemærkes, at det ikke kan udelukkes, at der er flere skjulte fejl på elinstallationerne.

Elektrikeren bemærker yderligere, at klemmeinstallationerne formentlig er blevet fjernet i forbindelse med en renovering i 2003. Klemmeinstallationerne er blevet udskiftet med kabelkanaler, der ikke opfylder lovkravene om renovering af klemmeinstallationer, jf. Håndbog for autoriserede elinstallatørvirksomheder, s. 66, jf. bilag 1, s. 2 og 3. Elinstallationerne er derfor ikke udført i overensstemmelse med installationsprincippet, der er en forudsætning for, at klemmeinstallationerne kan renoveres, jf. Sikkerhedsstyrelsens udtalelse, jf. bilag 1, s. 3. Elinstallationerne har derfor været ulovlige fra opførelses-/udførelsestidspunktet. Dette betyder, at der skal udføres nye elinstallationer i stuen, trappegangen samt i alle rum på førstesalen.

På baggrund af de fundne fejl, retter klager d. 3. februar 2021 henvendelse til indklagede, jf. bilag 2, s. 7. Klager gør gældende, at elektrikeren har fundet de ulovlige elinstallationer i forbindelse med en større renovering af køkkenet og spisestuen. Elektrikeren har svært ved at give et tilbud på, hvad det koster at lovliggøre elektriciteten, fordi det ser voldsomt ud. Klager bemærker, at elektrikeren afventer forsikringsselskabet, før denne går i gang med at udbedre installationerne. Klager fremsender sin forsikringspolice.

Indklagede besvarer klagers henvendelse d. 5. februar 2021, **jf. bilag 2, s. 6**. Indklagede gør gældende, at klager er i gang med en større renovering. Indklagede oplyser tre punkter, som klager skal være opmærksom på i forhold til ulovlige elinstallationer og ejerskifteforsikringen; herunder blandt andet, at forholdet ikke må være benævnt i eleftersynsrapporten, at elinstallationerne også skulle være ulovlige ved dens opførelses-/udførelsestidspunkt samt, at der skal betales selvrisiko for hvert forhold. Indklagede beder klagers elektriker om at fremsende tilbud på det arbejde, der skal udføres samt information omkring, hvorvidt forholdet også var ulovligt på det tidspunkt, hvor installationerne blev udført.

Klager fremsender d. 23. februar 2021 det, af elektrikeren, udstedte tilbud på at udbedre de ulovlige elinstallationer. Klager bemærker, at tilbuddet kun indeholder elektrikerens arbejde, og ikke det arbejde, der også skal udføres af en tømrer, murer og maler, da væggene efterfølgende skal opbygges igen, **jf. bilag 2, s. 5**. Indklagede besvarer henvendelsen, og gør gældende, at denne ikke kan godkende tilbuddet, fordi der ikke foreligger dokumentation på, at der var tale om ulovlige elinstallationer på opførelsestidspunktet, som er et krav for, at ejerskifteforsikringen dækker, **jf. bilag 2, s. 5**. Parterne har derefter korrespondance omkring billedokumentation samt, udarbejdelse af tilbud angående det arbejde, der skal udføres, **jf. bilag 2, s. 4**.

Klager fremsender d. 16. marts 2021 de indhentede tilbud fra en maler og tømrer inkl. murerarbejde for de vægge, der efterfølgende skal genopbygges, **jf. bilag 2, s. 3 og bilag 3**. Klager bemær-

ker, at genopbygningen af væggene ikke omfatter de vægge, der er en del af køkkenrenovationen, men alene af de vægge, som elektrikeren skal ødelægge for at udbedre de ulovlige elinstallationer.

Indklagede besvarer klagers henvendelse d. 23. marts 2021, **jf. bilag 2, s. 3**. Indklagede gør gældende, at sagen ser meget omfattende ud, og at der endnu ikke foreligger et tilbud på selve el-delen. Indklagede bemærker derfor, at denne har valgt, at der skal en taksator ud for at besigtige og afgive tilbud på udbedringen.

Indklagede fremsender d. 26. april 2021 redegørelse for taksatorens besigtigelse samt det erstatningsbeløb, som denne har fastslået det koster at udbedre elinstallationerne, **jf. bilag 2, s. 2**. Indklagede bemærker, at det vil koste kr. 28.000, - at få udbedret de ulovlige elinstallationer, hvorfor klager kan få udbetalt kr. 23.000, - i erstatning fratrukket selvriskoen på kr. 5.000, -.

Klager besvarer sagsøgtens henvendelse samme dag, **jf. bilag 2, s. 1**. Klager gør gældende, at denne har indsigelser til taksatorens vurdering. Klager beder derfor om at få oplyst, hvilke muligheder denne har for at klage over vurderingen. Klager gør herefter gældende, at denne har tre spørgsmål, som denne ønsker at få besvaret af indklagede. Indklagede besvarer ikke spørgsmålene.

Klager retter herefter henvendelse til undertegnede, som udarbejder et brev til forsikringsselskabet d. 28. maj 2021, **jf. bilag 4**, hvori denne bemærker, hvilke fejl der er på elinstallationerne samt, at denne ikke kan acceptere det lave fastsatte erstatningsbeløb på kr. 28.000, -.

Indklagede besvarer undertegneds henvendelse d. 22. juli 2021, **jf. bilag 5**. Indklagede gør gældende, at denne har kigget sagen igennem, men at denne ikke har fundet anledning til at ændre afgørelsen. Indklagede fremsender baggrunden for dennes vurdering i sagen. Indklagede bemærker, at afgørelsen er truffet på baggrund af, at ledningerne kan trækkes gennem de originale stålrør, og der derfor ikke er behov for at male vægge og lofter. Det gøres endvidere gældende, at der er tale om forventet udløb af levetid i forhold til stofledningerne, hvorfor dette ikke dækkes af erstatningsbeløbet. Indklagede beder herefter om en uddybende beskrivelse, billeder og et udspecificeret tilbud fra elektrikeren i forhold til de nye konstaterede ulovlige elinstallationer.

Undertegnede besvarer henvendelsen d. 28. juli 2021, **jf. bilag 6**. Undertegnede gør gældende, at denne ikke er enig i afgørelsen samt, at denne derfor ønsker at klage. Undertegnede gør gældende, at denne har redegjort for de ulovlige installationer i det brev, der blev fremsendt til indklagede d. 28. maj 2021, **jf. bilag 4**. Undertegnede bemærker, at klager udelukkende har moderniseret køkken og spisestue, og slået det sammen til et stort rum, hvorfor klagers almindelige stue ikke er moderniseret og derfor skal være en del af sagen om de ulovlige elinstallationer. Undertegnede gør endvidere gældende, at klager ikke har afgivet nye oplysninger, og sagen med de ulovlige elinstallationer har derfor hele tiden omfattet de samme forhold og samme steder i huset.

Indklagede besvarer undertegneds klage d. 28. juli 2021, **jf. bilag 7**. Indklagede gør gældende, at denne har kigget sagen igennem, men at denne ikke har fundet anledning til at ændre afgørelsen. Indklagede gentager betingelserne for, at ejerskifteforsikringen finder anvendelse, samt henleder undertegneds opmærksomhed på eksempler om ikke dækningsberettiget skader. Til dette bemærker klager, at eksemplerne ikke er relevante for pågældende sag.

Erstatningsbeløbet kan opgøres som følgende, **jf. bilag 3:**

Tilbud fra elektriker	Kr.	60.625,00
Tilbud fra tømrer	Kr.	45.000,00
Tilbud fra maler	Kr.	23.000,00
I alt	Kr.	128.625,00.

Undertegnede modtager d. 14. november 2021 en el-faglig vurdering fra en autoriseret elinstallatør, der beskriver, hvordan denne vil udføre lovliggørelsen af elinstallationen, **jf. bilag 8**. Elinstallatøren bemærker, at ejendommen er bygget i år 1943, hvor man benyttede klemlisteinstallationer i trappeopgange. Det vil sige, at der går et jernrør fra hvert enkelt lampeudtag i hvert rum til en klemliste i opgangen. Der går ligeledes et jernrør fra hver enkel afbryder i et rum til klemlisten i gangen, og klemlisten må derfor opfattes som en stor samledåse med mange samlinger, **jf. bilag 8, s. 2**. Da ejendommen er blevet ombygget i 1982, er elinstallatøren af den opfattelse, at klemlisterne i den forbindelse er blevet udskiftet med kabelkanaler, hvorfor elinstallationerne er ulovlige, da det ikke er muligt at lave lovlige klemlisteinstallationer, da der ikke længere findes godkendt materiale hertil.

Elinstallatøren er af den opfattelse, at installationsmåden, som [selskabets elektriker samarbejdspartner1], der har foretaget vurderingen af elinstallationerne på vegne af indklagede, foreskriver ikke kan lade sig gøre, **jf. bilag 8, s. 1**. Dette skyldes, at en udskiftning af kabelkanalerne vil virke meget dominerende i trappeopgangen samt, at den ikke har den fornødne plads til samledåserne. Herudover er elinstallatøren af den holdning, at de oprindelige stofledninger ikke kan udskiftes, da denne tidligere har forsøgt på dette i forbindelse med renoveringen af køkken/alrummet i foråret 2021, hvilket ikke kunne lade sig gøre. Elinstallatøren gør derfor gældende, at denne vil lovliggøre elinstallationerne ved at lave dem som en skjult elinstallation, hvilket vil sige, at der skal rilles rør ind i væggene samt, at lofter skal renoveres, hvor det er nødvendigt. Dette vil betyde, at installationerne bliver udført håndværksmæssigt forsvarligt og korrekt, **jf. bilag 8, s. 2**. Elinstallatørens vurdering underbygger derved klagers erstatningsopgørelse, da elinstallationerne ikke kan lovliggøres ved brug af indklagedes fremgangsmåde.

ANBRINGENDER:

Til støtte for den nedlagte påstand gøres det gældende at der er indgået en aftale i form af en ejerskifteforsikring samt, at det anmeldte forhold ikke er benævnt i den udarbejdede el eftersynsrapport.

Herudover gøres det gældende, at elinstallationerne også var ulovlige, da de blev opført samt, at sagsøger opfylder betingelserne for, at ejerskifteforsikringen finder anvendelse.

Hertil gøres det gældende, at indklagede derved er bundet af ejerskifteforsikringen samt, at klager har krav på erstatning til brug for at udbedre de ulovlige elinstallationer.

Slutteligt gøres det gældende, at indklagede derfor skal opfylde sin erstatningsforpligtigelse samt, at kravet er dokumenteret og udgør det påståvnte beløb."

Selskabet har i brev af 23/2 2022 til nævnet bl.a. redegjort for sagsforløbet og afgørelsen således:

"2.0 Indledning

Der klages over selskabets opgørelse af erstatning i forbindelse med anførte ulovlige elinstallationer i klagers ejendom.

Klager overtog ejendommen den 15. april 2018 (bilag A købsaftalen) og tegnede med ikrafttræden samme dag en ejerskifteforsikring i selskabet (bilag B policen).

Forsikringen blev tegnet for en femårig periode, og blev tegnet med betingelser 1601 med Ekstrasikring (C betingelser 1601).

Til grund for tegningen af forsikringen lå en tilstandsrapport udarbejdet den 10. november 2017 (bilag D) og en el-rapport udarbejdet den 9. november 2017 (bilag E).

3.0 Kort sagsfremstilling

Den 1. februar 2021, eller næsten 3 år efter overtagelsen, anmeldte klager, at de i forbindelse med en større renovering af køkken og spisestue havde fået konstateret fejl og ulovligheder i de elektriske installationer (bilag F anmeldelsen).

Med anmeldelsen fulgte en udtalelse fra klagers elektriker (bilag G) samt en række fotos.

Selskabets samarbejdspartner2 ... sendte den 5. februar 2022 en mail til klager, hvori de anmodede om yderligere oplysninger (bilag H).

Den 23. februar 2021 modtog [selskabets samarbejdspartner2] en mail fra klager, og med mailen fulgte et tilbud på lovgiggørelse af installationerne fra klagers elektriker (bilag I)

Samme dag meddelte [selskabets samarbejdspartner2], at de ikke kunne anerkende tilbuddet ud fra det foreliggende (bilag I).

Den 16. marts 2021 modtog [selskabets samarbejdspartner2] en mail fra klager, og med mailen fulgte tilbud fra andre håndværkere end elektrikerens, samt yderligere materiale (bilag J).

Installationerne blev besigtiget af et elektrikerfirma den 15. april 2021, og den 21. april 2021 modtog [selskabets samarbejdspartner2] en rapport fra dette firma (Bilag K).

Den 26. april 2021, sendte [selskabets samarbejdspartner2] en mail til klager, hvoraf det fremgår, at forholdet omkring klemmer anerkendes, og udbedringsomkostningerne opgøres til 23.000 kr. hvorfra skal fradrages selvriskoen på 5.000 kr. (bilag L).

Samme dag modtog [selskabets samarbejdspartner2] en mail fra klager, hvori klager gjorde indsigelser mod den truffe afgørelse (bilag M).

Den 28. maj 2021 modtog [selskabets samarbejdspartner2] en mail fra klagers advokat (Klagers bilag 4). Denne henvendelse besvarede [selskabets samarbejdspartner2] den 22. juli 2021 (Klagers bilag 5).

Den 28. juli 2021 rettede advokaten henvendelse til selskabets klageansvarlige afdeling (klagers bilag 6), og denne henvendelse besvarede selskabet den 18. august 2021 (klagers bilag 7).

Herefter blev sagen indbragt for nævnet.

4.0 Betingelser

Af betingelsernes pkt. 3.3 fremgår det blandt andet, at forsikringen dækker udbedringen af manglende eller nedsat funktion af elinstallationer i og på de forsikrede bygninger, samt lovliggørelse af ulovlige forhold ved sådanne installationer.

Forsikringsdækningen forudsætter, at det ulovlige forhold forelå både på opførelses – og udførelsestidspunktet og på tidspunktet for anmeldelse af forholdet til forsikringsselskabet.

Af betingelsernes pkt. 8 fremgår det blandt andet, at skader straks skal anmeldes til selskabet, samt at nedrivning, reparation eller fjernelse af bygningsdele ikke må finde sted, før selskabet har givet tilladelse hertil.

I betingelsernes afsnit om eksempler på ikke dækningsberettigende skader (betingelsernes side 13) fremgår følgende under Elinstallationer:

EI-installationer

- Anvendelse af ledninger i forkerte farver
- Forhold vedrørende installationer uden for bygningerne (fx havelamper)

5.0 ejendommen

Der er tale om en murermestervilla opført i 1943, hvor dele af installationerne er udført med stofledninger og klemplister, hvilket var normalt på tidspunktet for opførelsen af ejendommen.

6.0 Købsaftale, tilstandsrapport.

Der er ikke i disse rapporter oplysninger af betydning for sagens vurdering.

7.0 EI rapporten

Af denne rapport fremgår blandt andet følgende

...

8.0 Bevisbyrde

Efter dansk rets almindelige bevisbyrderegler er det den, der rejser et krav mod andre, der skal dokumentere at kravet er berettiget samt sandsynliggøre størrelsen og rigtigheden af sit krav. I relation til krav mod forsikringsselskaber er denne regel lovfæstet i Forsikringsaftalelovens § 22.

9.0 Vores vurdering

Af de foreliggende oplysninger fremgår det blandt andet, at klager var i færd med en større renoivering af ejendommen, (jfr. bilag F) da klagers elektriker oplyste, at der kunne konstateres ulovlige elinstallationer på ejendommen.

De ulovlige forhold består i,

at der er anvendt gul/grøn ledning som fase ledning i forbindelse med udestue og udvendiglys
at kabelkanal er anvendt som samle og fordeler dåse
at kabelkanal på førsteetage er anvendt som samle og fordeler dåse

Selskabet har ladet ejendommen gennemgå af egen elektriker og på baggrund af denne vurdering meddelt, hvilken erstatning, der kan anerkendes som dækningsberettigende.

Vedrørende det første forhold, fremgår det af betingelsernes eksempler på ikke dækningsberettigende skader, at forsikringen ikke dækker anvendelse af ledninger i forkerte farver.

Herudover fremgår det af el-rapporten, at der er anvendt gul/grønne ledninger, som spændingsførende ledning.

Det er således fortsat selskabets opfattelse, at forholdet er nævnt i el-rapporten, samt at det ikke er klart forkert beskrevet i rapporten. Af rapporten fremgår det også, at anvendelsen af gul/grønne ledninger som spændingsførende ledninger er ulovlige.

Af bilag K – rapport fra selskabets elektriker, fremgår det endvidere, at der er konstateret stofledninger i ejendommen; men det findes ikke dokumenteret, at anvendelse af stofledninger var ulovlige på udførelses- og opførelsestidspunktet i 1943, hvorfor der ikke kan tilbydes dækning for dette forhold.

Herudover kan det af det foreliggende konstateres, at installationer oprindeligt har været klemlisteinstallationer, og af sikkerhedsstyrelsen oplysninger omkring reparation af sådanne installationer fremgår blandt andet følgende:

”Klemlisteinstallation

Reglerne for klemlisteinstallationer findes i Stærkstrømsreglementet af 1962 3. udgave i afsnit 6 § 17.

Klemlisteinstallationer skal opfylde de krav, der var gældende, da installationen blev udført og installationerne kan også renoveres/repareres i henhold til disse.

Som hovedregel kan man sikre sig, at de grundisolerede ledninger ikke kan komme i kontakt med brandfare eller ledende flader.

Det accepteres, at samlinger af ledninger foretages med kronemuffer (også plast). En sådan samling kræver, at ledningerne er stramt udspændt, så de ikke berører klemlistens sider eller bund. Afgreninger skal udføres med afgreningsklemmer eller samlemuffer. Ved afgreningssteder skal du sørge for, at hverken ledninger eller ledningsforbindelser kan blive udsat for trækpåvirkning.

Det er tilladt at fremføre særskilt rør-kabelinstallation i klemlister sammen med ledninger på klemmer, forudsat at bestemmelserne for rør-kabelinstallationen følges. Dette betyder, at samlinger og afgreninger skal udføres i dåser.”

Ud fra de foreliggende oplysninger finder vi, at klager ikke har løftet sin bevisbyrde for, at der er tale om ulovlige forhold vedrørende installationerne, der i el-rapporten vurderes at være de oprindelige installationer.

Det er endvidere vores opfattelse, at udskiftningen af stofledninger i en ejendom fra 1943, må betragtes som en del af den almindelige vedligeholdelse af ejendommen, hvilket ikke er omfattet af en ejerskifteforsikring.

Selskabet har givet dækningstilsagn til udskiftning af kabelkassen i stue og køkkenet, men det er selskabets opfattelse, at en sådan udskiftning ikke indebærer omkostninger til murer eller malerfirmaer, hvorfor selskabet ikke kan tilbyde dækning for disse udgifter.

I den forbindelse henledes nævnets opmærksomhed på, at forholdet blev konstateret i forbindelse med klagers renovering af ejendommen, hvorfor selskabet finder, at klager ikke har dokumenteret, at omkostningerne til maler og murerarbejde ikke var forventede omkostninger, eller følgeudgifter i forhold til den igangværende renovering.

Sammenfattende finder selskabet, at klager ikke har løftet sin bevisbyrde for, at den tilbudte erstatning ikke opfylder de retslige forpligtigelser, der er på den tegnede ejerskifteforsikring.

Afslutningsvis henledes nævnets opmærksomhed på, at i henhold til nævnets vedtægter bærer hver part egne omkostninger ved sagens behandling i nævnet. Selskabet vil ikke kunne imødekomme et eventuelt honorarkrav fra klagers side."

Klagerens advokat har i brev af 14/3 2022 til nævnet bl.a. anført:

"SUPPLERENDE SAGSFREMSTILLING:

Indklagede gør gældende, at forholdet blev konstateret i forbindelse med klagers renovering af ejendommen, hvorfor indklagede ikke mener, at klager har dokumenteret, at omkostningerne til maler og murerarbejdet ikke var forventede omkostninger. Klager må hertil bemærke, at denne ikke gør gældende, at indklagede skal betale for dennes renovering, idet den del af ejendommen, der er blevet renoveret, altså køkken og spisestue, er blevet renoveret for klagers egen regning. Under renoveringen af køkkenet og spisestuen blev elinstallationerne lovliggjort, hvilket ligeledes blev udbedret for klagers egen regning. Renoveringen, hvor man opdagede de ulovlige elinstallationer, er derfor uden betydning for sagen.

Klager gør derfor gældende, at det er de ulovlige elinstallationer i resten af husets stue- og førsteetage, der skal lovliggøres samt, at dette bør omfattes af den ejerskifteforsikring, som klager tegnede i forbindelse med købet af ejendommen. Som indklagede påpeger i sit svar, er forsikringen gældende i en femårig periode. Herudover fremgår det af policens pkt. 3.3, at forsikringen dækker lovliggørelse af ulovlige forhold ved el-installationerne i ejendommen, **jf. bilag C, s. 3**, hvorfor indklagede skal dække omkostningerne for at få lovliggjort de ulovlige forhold ved el-installationerne i den del af ejendommen, der ikke var omfattet af renoveringen.

Indklagede gør endvidere gældende, at det ikke findes dokumenteret, at anvendelsen af stofledninger var ulovlige på udførelses- og opførelsestidspunktet i 1943 samt, at udskiftningen af stofledningerne må høre under den almindelige vedligeholdelse, hvorfor det ikke er dækket af forsikringen. Hertil må opmærksomheden atter henledes på elektrikerens udtalelse, idet denne be-

mærker, at klemlisteinstallationerne formentlig er blevet fjernet og udskiftet med kabelkanaler i forbindelse med renoveringen i 2003. Kabelkanalerne opfyldte på dette tidspunkt ikke lovkravene om renovering af klemlisteinstallationer, hvorfor elinstallationerne ikke været udført i overensstemmelse med de principper, der er en forudsætning for, at klemlisteinstallationerne kan renoveres. Dette betyder, at elinstallationerne der er i ejendommen, ikke har været lovlige på opførelses-/udførelsestidspunktet i 2003, da man ikke lovligt kunne renovere klemlisteinstallationer med kabelkanaler.

Slutteligt gør indklagede gældende, at denne har ladet sin egen elektriker gennemgå ejendommen og på baggrund heraf meddelt, hvilken erstatning, der kan anerkendes til klager. Klager gør hertil gældende, at indklagedes elektriker vurderer, at de originale stålkabler kan genbruges til at føre de lovlige ledninger. Klager må bemærke, at dennes elektriker netop forsøgte dette under renoveringen af køkkenet og spisestuen, hvor elektrikerens lovliggjorde elinstallationerne, men måtte opgive, da dette ikke var muligt. Dette skyldtes, at de originale stålkabler er alt for smalle og har for store knæk til, at de lovlige ledninger kan være derinde. På baggrund heraf, er det nødvendigt at udskifte stålkablerne, hvorfor loftet og væggene skal brydes ned for at udskifte stålkablerne, hvorefter loftet og væggene skal reetableres. Dette er også grunden til, at forsikringen også skal dække for det maler- og murerarbejde, der skal udføres i forbindelse hermed.

Det må endvidere bemærkes, at indklagedes elektriker har vurderet, at de gamle stofledninger vil gå i stykker i forbindelse med, at ledningerne skal udskiftes i de gamle stålkabler. Indklagedes elektriker mener, at det er klager, der skal dække udgiften for de nye ledninger. Hertil må klager bemærke, at stofledningerne ikke er ulovlige samt, at de på nuværende tidspunkt fungerer. Såfremt stofledningerne går i stykker under arbejdet, må indklagedes elektriker hæfte herfor, da det er denne, der ødelægger ledningerne.

ANBRINGENDER:

Til støtte for den nedlagte påstand gøres det gældende, at ejerskifteforsikringen alene skal dække omkostningerne til lovliggørelsen af elinstallationerne i den del af ejendommen, hvor der ikke er blevet foretaget renovering.

Herudover gøres det gældende, at elinstallationerne også var ulovlige, da de blev opført i 2003, hvor klemlisteinstallationerne blev udskiftet med kabelkanalerne, hvilket ikke var lovligt på udførelsestidspunktet.

Hertil gøres det gældende, at de originale stålkabler ikke kan genbruges, idet de nye og lovlige ledninger er for store til de små kanaler samt, at klagers egen elektriker forsøgte dette i forbindelse med renoveringen af køkkenet og spisestuen, men måtte opgive.

Slutteligt gøres det gældende, at murer- og malerarbejdet også skal dækkes af forsikringen, da dette skal udføres i forbindelse med, at elinstallationerne lovliggøres."

Selskabet har i brev af 13/4 2022 til nævnet bl.a. anført:

"Det fastholdes således, som også anført af klager advokat, at ulovligheden består i, at dele af installationen er ændret fra klemmeinstallationer til kabelkasser, der ikke havde den korrekte størrelse.

Ankenævnet for Forsikring

10.

97835

Udbedringen af ulovligheden består derfor i en ændring af kabelkasserne til den korrekte størrelse, hvilket ikke kræver murer eller maler arbejde.

Det fastholdes endvidere, at de stofledninger, der er tilbage i ejendommen, ikke var ulovlige på udførelsestidspunktet, hvorfor der ikke er tale om en ulovlig installation, hverken generelt eller efter betingelsernes definition af en dækningsberettigende skade.

Idet det øvrige tidligere anførte fastholdes i sin helhed, finder selskabet, at klager ikke har løftet bevisbyrden for, at erstatningsberegningen skulle være forkert."

Nævnet har fået forelagt bilag fra sagen, hvoraf nogle gengives nedenfor. Af tilstandsrapporten af 10/11 2017 fremgår bl.a.:

"Bygningsbeskrivelse:

Boligtype: Enfamilieshus

Hustype: Kædehus

...

A

Beboelse

1943."

Af Elinstallationsrapport for ejendommen af 9/11 2017 fremgår bl.a.:

"1. Sal

...

Stue			
Spørgsmål	Svar	Karakter	Note
Er der det krævede antal 220 / 250 V stikkontakter?	Ja		
Er der virksom beskyttelsesleder i stikkontakter og andre tilslutningssteder?	Ikke relevant		
Er der dåser bag stikkontakter og afbrydere, og er de installeret korrekt?	Ja		
Er der dåser bag/over lampeudtag, og er de installeret korrekt?	Ja		
Hvad har været adskilt?	—		Intet adskilt

...

Stuen

Ankenævnet for Forsikring

11.

97835

Køkken			
Spørgsmål	Svar	Karakter	Note
Er der det krævede antal 220/250 V stikkontakter?	Ja		
Er der virksom beskyttelsesleder i stikkontakter og andre tilslutningssteder?	Ikke relevant		
Er de disponible stikkontakter fordelt på to lysgrupper?	Ikke relevant		
Er der dåser bag stikkontakter og afbrydere, og er de installeret korrekt?	Ja		
Er der dåser bag/over lampeudtag, og er de installeret korrekt?	Ja		
Er fastmonterede og stationære brugsgenstande forbundet til beskyttelseslederen?	Ikke relevant		
Hvad har været adskilt?	—		Afbryder og stikkontakt ved dør til entre

...

Stue			
Spørgsmål	Svar	Karakter	Note
Er der det krævede antal 220 / 250 V stikkontakter?	Ja		
Er der virksom beskyttelsesleder i stikkontakter og andre tilslutningssteder?	Ikke relevant		
Er der dåser bag stikkontakter og afbrydere, og er de installeret korrekt?	Ja		
Er der dåser bag/over lampeudtag, og er de installeret korrekt?	Nej	K1	Lampeudtag mangler faste klemmer
Hvad har været adskilt?	—		Lampeudtag midt i loftet

...

Spisestue			
Spørgsmål	Svar	Karakter	Note
Er der det krævede antal 220 / 250 V stikkontakter?	Ja		
Er der virksom beskyttelsesleder i stikkontakter og andre tilslutningssteder?	Ikke relevant		
Er der dåser bag stikkontakter og afbrydere, og er de installeret korrekt?	Ja		
Er der dåser bag/over lampeudtag, og er de installeret korrekt?	Nej	K1	Lampeudtag mangler faste klemmer
Hvad har været adskilt?	—		Afbryder ved dør til stue

...

Kælder

...

Ankenævnet for Forsikring

12.

97835

Teknikrum			
Spørgsmål	Svar	Karakter	Note
Er der det fornødne antal tilslutningssteder?	Ja		
Er der virksom beskyttelsesleder i stikkontakter og andre tilslutningssteder?	Ikke relevant		
Er der dåser bag stikkontakter og afbrydere, og er de installeret korrekt?	Nej	K1	Kabler eller rør er ikke ført korrekt ind i dåse Der mangler fastgørelse af kabel
Er der dåser bag/over lampeudtag, og er de installeret korrekt?	Ja		
Hvad har været adskilt?	–		Intet adskilt

...

Carport			
Spørgsmål	Svar	Karakter	Note
Er der det fornødne antal tilslutningssteder?	Ja		
Er der virksom beskyttelsesleder i stikkontakter og andre tilslutningssteder?	Ikke relevant		
Er der dåser bag stikkontakter og afbrydere, og er de installeret korrekt?	Nej	K1	Dåse og stikkontakt eller afbryder passer ikke sammen Gul / grøn leder er anvendt som spændingsførende leder.
Er der dåser bag/over lampeudtag, og er de installeret korrekt?	Ja		
Hvad har været adskilt?	–		Sensor

...

Stamoplysninger

...

Særlige oplysninger om ejendommen

Badeværelse i kælder er vurderet til at være fra efter 2003.

Køkken er vurderet til at være renoveret før 2003.

Resterende del af installationen er vurderet til at være fra opførelsen."

Af skadesanmeldelse af 1/2 2021 fremgår bl.a.:

"Det drejer sig om en skade på elektriciteten i huset. I dag har vi igangsat en større renovering af køkken og spisestue og i den forbindelse kontakter vores elektriker mig at han har fundet fejl og ulovligheder og at han forventer at det findes flere steder i huset. Han har beskrevet problemstillingen og vedhæftet billeder som jeg har vedlagt denne mail. Disse problemer er ikke beskrevet i el-eftersynet eller tilstandsrapporten og derfor skal det dækkes via ejerskifteforsikringen."

Af brev fra klagerens elektriker af 1/2 2021 fremgår bl.a.:

"I forbindelse med el-arbejde på ovenstående adresse, er der konstateret flere fejl i forhold til kravene i 'Bekendtgørelsen for elektriske installationer'. Det kan ikke udelukkes at der kan være andre skjulte el-fejl i ejendommen. De fundne fejl bærer præg af at være udført af Lægmand §219.1 Person, som hverken er instrueret eller sagkyndig.

Billede 1: Gul/grøn beskyttelsesleder anvendt som fase-leder, i forbindelse med udestue/udvendigt lys.

Billede 2: Kabelkanal i stueetage anvendt som samler og fordeler-dåse.

Ankenævnet for Forsikring

13.

97835

Billede 3-4: Kabelkanal på førsteetage anvendt som samle og fordeler-dåse.

Der forefindes skjult samling af kraftinstallation i nedsænket kælderloft. Ifølge § 526.3 Alle forbindelser skal være tilgængelige for inspektion, kontrol og vedligeholdelse."

Af tilbud på udbedring af ulovlige installationer indhentet af klageren af 23/2 2021 fremgår bl.a.:

"Ifølge skrivelse af 1.februar punkt1, Gul/grøn beskyttelsesleder anvendt som fase-leder, i forbindelse med udestue/udvendigt lys, bortfalder, da punktet er nævnt i Elinstallationsrapporten Lb.nr. 345046.

Tilbuddet indeholder følgende punkter:

- 1) Lovliggørelse af elinstallation i trappegang fra entredør til og med trappegang 1sal.
- 2) Lovliggørelse af elinstallation i stue mod vej.
- 3) Lovliggørelse af elinstallation i værelser på 1sal.

Samlet tilbudspris inklusiv moms

kr. 60.625.00.

Uden for tilbuddet er udgifter til evt. maler, tømrer, murer arbejde. "

Af tilbud fra tømrer indhentet af klageren af 11/3 2021 fremgår bl.a.:

"Tilbud på lofter i forbindelse med ulovlig el-installation.

Tilbuddet indeholder som følger:

Nedtagning og bortkørsel af eksisterende loft i stue, entre og repos i stueplan.

Opbygning af nyt nedhængt loft i stue, med plads til ny el-installation.

Beklædes med 2 lag gips på forskalling, klar til malerbehandling.

I entre og repos, monteres gips på forskallingen, klar til malerbehandling.

Der laves nødvendigt pudsearbejde på vægge, efter behov, klar til malerbehandling.

Tilbudspris for ovenstående	36.000,00 kr.
-----------------------------	---------------

Moms	9.000,00 kr.
------	--------------

Total tilbudspris inkl. Moms	45.000,00 kr."
-------------------------------------	-----------------------

Af brev fra klagerens elektriker af 13/3 2021 fremgår bl.a.:

"Ifølge elinstallationsrapporten side 21. Stamoplysninger: Resterende del af installationen er vurderet til at være fra opførelsen.

Ankenævnet for Forsikring

14.

97835

Det er jeg ikke enig i, boligen er i opførselsåret 1943, udført med klemlisteinstallationer, som på et tidspunkt, formentlig omkring år 2003 er blevet fjernet under renovering af trappegang/kælder. Klemlisteinstallationerne er blevet udskiftet med kabelkanaler som ikke opfylder lovkravene om renovering af klemlisteinstallationer (se bilag Håndbog for autoriserede elinstallatørvirksomheder, side 66)

Et klemlisteinstallationsprincip er ikke forenelig med en normal elinstallation, hvilket medfører at der skal udføres en ny elinstallation i stue, trappegang samt alle rum på 1sal."

Af tilbud fra malerfirma indhentet af klageren af 16/3 2021 fremgår bl.a.:

"Spartling, filtopsætning og maling af lofter i stue, entre og repos.
Maling af 2 vægge ved trappeopgang efter reparation af el.

...

Tilbud				
Beskrivelse	Antal	Enhed	Stk. pris	Pris
Afdækning af gulv.	1,00	stk.	1.000,00	1.000,00
Spartling, opsætning af filt og maling af lofter i stue, entre og repos ca. 28 M2	28,00	kvm	400,00	11.200,00
Maling af 2 vægge i entre efter reparation: afvask, pletgrundning, 2 x maling i glans 10 i eksisterende farve.	1,00	stk.	4.200,00	4.200,00
Kørsel	5,00	timer	400,00	2.000,00
Subtotal				18.400,00
Moms (25,00%)				4.600,00
Total DKK				23.000,00

Af rapport udarbejdet af selskabets el-sagkyndige samarbejdspartner1 af 21/4 2021 fremgår bl.a.:

"Forhold 1

Klemmlister ved trappe:

- Det påpeges at de oprindelige klemmlister, er udskiftet med kabelkanaler, og at ledninger er fremført i kanaler som grund-isolerede ledninger, og frie samlemuffer i kanalen, som ikke er lovligt.
- Forholdene blev gennemgået, og installationen bærer præg af, at de fleste oprindelige ledninger, er udskiftet med plast-isolerede ledninger, gennem den eksist. rør-føring mellem klemliste og ud til de første punkter.

Det vurderes at de oprindelige klemmlister, er udskiftet med de nuværende kabelkanaler i samme forbindelse.

Der dækkes udskiftning af de nuværende kabelkanaler til en større, i 60x90mm, grundet at der ikke vil være den fornødne plads til forgreningsmateriel.

De nuværende ledninger erstattes med kabler, mellem klemliste/kanal og ud til første forgreningspunkter. Det må forventes at ledninger uden problemer vil kunne blive udskiftet, da udskiftning

tidligere er sket af de oprindelige stofledninger. De eksist. rør er dog af den tynde størrelse. For at imødekomme dette, anbefales at anvende kabler af typen 'N1XZ1'. Det vurderes at eksist. EL-materiel som lampeudtag og kontakter kan genanvendes ifbm. genmontering.

Vi erstatter ikke:

Forhold 2

Øvrige stofledninger:

I forbindelse med udskiftninger af ledninger ud til første forgreningspunkter, kan der være installationer der føres videre ud i installationen med stofledninger. Disse oprindelige installationer mellem eksempelvis et lampeudtag og videre ud i installationen, er IKKE dækket, da dette betragtes som en forbedring og ikke en ulovlig installation, da disse er lovlige iht. De dengang gældende regler.

Der er dog klare fordele ved at få foretaget udskiftning af disse i samme ombæring, men det vil skulle foretages for egen regning. Jeg vil samtidig gøre opmærksom på, at vedligehold af stofledninger – altså en udskiftning, er noget der må forventes ved sådanne ældre installationer.

Bemærkninger:

Ved ønske om en evt. modernisering, det vil sige nye kontakter og udtag, dåser, installationer m.m., kan det takserede beløb betragtes som et tilskud til de øvrige arbejder der ønskes udført, FORUDSAT at de ulovlige forhold samtidig bliver udbedret og dokumenteret.

Der er i det takserede beløb, ikke medregnet følgeudgifter, som tømrer og maler arbejder.

Prisoversigt

EL-arbejder	kr. 28.000,00
--------------------	---------------

I alt	<u>kr. 28.000,00</u>
--------------	----------------------

...

Selvrisiko

Du skal være opmærksom på, at ved dækkede forhold, opkræves beløbet for din selvrisiko pr. forhold."

Af e-mail fra selskabet til klageren af 26/4 2021 fremgår bl.a.:

"Taksator har anerkendt forhold omkring klemmlister/kabelkanaler. Udbedringen er fastsat til 28.000 kr. inkl. moms.

Jf. jeres police er der en selvrisiko på 5.000 kr. der fratrækkes ved udbetaling af erstatningen.

Erstatningen udgør hermed 23.000 kr. inkl. moms."

Af brev fra klagerens advokat til selskabet af 28/5 2021 fremgår bl.a.:

"Der er i forbindelse med et udført el-arbejde konstateret flere fejl på elinstallationerne, og det kan ikke udelukkes, at der er flere skjulte fejl. Fejlene består i, at den gule/grønne beskyttelsesleder er anvendt som faseleder i forbindelse med det udvendige lys i udestuen. Den gule/grønne

leder må aldrig bruges som andet end jordleder, og kan derfor ikke lovligt anvendes som faseledere. Herudover er kabelkanalerne i stueetagen såvel som på førsteetagen anvendt som samler og fordeler dåser, selvom kabelkanaler skal benyttes som føringsveje til kabler. Der forefindes desuden en samling af skjult kraftinstallation, der er nedsænket i kælderloftet, til trods for, at alle forbindelser skal være tilgængelige for inspektion, kontrol og vedligeholdelse. Fejlene betyder, at elinstallationerne ikke lever op til kravene i bekendtgørelsen for elektriske installationer.

Det følger af elinstallationsrapportens side 21, at de resterende dele af installationerne, der ikke er nævnt i rapporten, ifølge jer er vurderet til at være i orden fra opførslen. Det anmeldte forhold har derfor ikke tidligere været nævnt i elinstallationsrapporten. Klemmeinstallationerne er ifølge elektriker, formentlig blevet fjernet i forbindelse med en renovering i 2003. Klemmeinstallationerne er blevet udskiftet med kabelkanaler, der ikke opfylder lovkravene om renovering af klemmeinstallationer, jf. Håndbog for autoriserede elinstallatørvirksomheder, s. 66. Elinstallationerne er derfor ikke udført i overensstemmelse med installationsprincippet, der er en forudsætning for, at klemmeinstallationerne kan renoveres, jf. Sikkerhedsstyrelsens udtalelse. Elinstallationerne har derfor været ulovlige fra opførelses- / udførelsestidspunktet. Dette betyder, at der skal udføres nye elinstallationer i stuen, trappegangen samt i alle rum på førstesalen."

Af e-mail fra selskabets samarbejdspartner2 af 22/7 2021 fremgår bl.a.:

"[Selskabet elektriker] har oplyst os, at det efter deres vurdering er muligt at trække ledningerne gennem de originale stålrør. Såfremt det mod forventning ikke kan lade sig gøre, må man fremføre installationerne på anden måde, fx skjult eller i kanal. I dette tilfælde skal forsikringsselskabet dog kontaktes inden udbedringen fortsættes.

Der er taget udgangspunkt i en løsning med kanaler i stedet for klemmlister og rør udenpå væggene. De steder hvor eksisterende rør bl.a. er skjult i vægge og lofter forventes det, at kabler kan føres i disse og dermed er der ikke behov for at male vægge og lofter.

Herudover har vi afvist at dække en udskiftning af de gamle stofledninger, da de ikke var ulovlige på udførelsestidspunktet. Dermed er forholdet ikke omfattet af forsikringen jf. forsikringsbetingelsernes pkt. 3.3.

Hvis stofledningernes isolering smuldrer når de evt. rettes ud, er der tale om forventet udløb af levetid. Såfremt forsikringstager ikke ønsker at få udskiftet eventuelle smuldrede ledninger for egen regning, kan de forsynes med fx isolerbånd, således at der er et lag isolering omkring de berørte ledninger."

Af vurderingsrapport fra elektriker rekvireret af klageren af 14/11 2021 fremgår bl.a.:

"Kommentar til

Forhold 1

Klemmlister ved trappe:

De nuværende 40x60 mm kabelkanaler udskiftes med 60x90mm, det i sig selv vil synsmæssig virke dominerende i trappeopgangen, derudover mener jeg at 60x90mm kanalen ikke har den fornødne plads til forgreningsmateriel (samledåser). Jeg mener, at man skal helt op i en 60x110mm

kabelkanal for at elinstallationen i kabelkanalen kan udføres håndværksmæssig forsvarligt og godt.

"Det må forventes, at ledninger uden problemer vil kunne udskiftes, da udskiftning tidligere er sket af de oprindelige stofledninger." Jeg mener ikke at man kan udskifte de tilbageværende stofledninger med kabler af typen 'N1XZ1'. Min påstand bygges på at jeg i forbindelse med total el-ombygning af køkken/alrum i foråret 2021, forsøgte at udtrække/fjerne de gamle stofledninger i jernrørene, som gik fra 'klemliste' til lampeudtag samt fra 'klemliste til afbryder' i den oprindelige stue, det kunne ikke lade sig gøre. De tilbageværende stofledninger mener jeg derfor heller ikke kan skiftes.

Min vurdering er at installationsmåden som [selskabets elektriker] foreskriver, ikke kan lade sig gøre.

Rækkehuset [klagerens adresse] er bygget i år 1943. Dengang var der materialemangel og mange elinstallationer i huse/lejligheder blev opbygget med klemlisteinstallationer i trappegange. Det vil sige at der generelt går et jernrør fra hvert enkelt lampeudtag i et rum til klemlisten i gangen, ligeledes går der et jernrør fra hver enkel afbryder i et rum til klemlisten i gangen altså klemlisten skal opfattes som en stor samledåse med mange samlinger.

[Huset] blev ombygget i 1982 og i den forbindelse er klemisterne sikkert blevet udskiftet med kabelkanaler, altså elinstallationen blev ulovlig. Man kan ikke lave lovlige klemlisteinstallationer nu om dage, der findes ingen godkendte materialer dertil. Derfor vil [elektrikeren] lovliggøre elinstallationerne som skjult elinstallation. Det vil sige at der skal rilles rør ind i vægge, og lofter skal renoveres hvor det er nødvendigt, så installationen i håndværksmæssig henseende kan udføres forsvarligt og godt."

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.:

"3. Hvad dækker ejerskifteforsikringen

3.1 Skader og fysiske forhold

Forsikringen dækker udbedring af aktuelle skader samt fysiske forhold ved bygningerne, der giver nærliggende risiko for skader på de forsikrede bygninger eller bygningsdele.

Ved skade forstås brud, lækage, deformation, svækkelse, revnedannelse, ødelæggelse eller andre fysiske forhold i bygningen, der nedsætter bygningens værdi eller brugbarhed nævneværdigt i forhold til tilsvarende intakte bygninger af samme alder i almindelig god vedligeholdelsesstand. Manglende bygningsdele kan være en skade.

Ved nærliggende risiko for skade forstås, at der erfaringsmæssigt vil udvikle sig en skade, hvis der ikke sættes ind med særligt omfattende vedligeholdelsesarbejde eller andre forebyggende foranstaltninger.

...

3.3. Elinstallationer

Udbedring af manglende eller nedsat funktion af elinstallationer i og på de forsikrede bygninger samt lovliggørelse af ulovlige forhold ved sådanne installationer.

Forsikringsdækning forudsætter, at det ulovlige forhold forelå både på opførelses- og udførelses-tidspunktet og på tidspunktet for anmeldelse af forholdet til forsikringsselskabet.

...

3.4 Tidsmæssige forudsætninger

Forsikringen omfatter skader eller skaderisici, som var til stede, da sikrede overtog eller på anden måde fik rådighed over ejendommen.

Det er en forudsætning, at forholdet

- var til stede ved eller er opstået efter udarbejdelsen eller fornyelsen af tilstandsrapporten og/eller el-installationsrapporten
- bliver konstateret og anmeldt i forsikringstiden.

4. Hvilke følgeudgifter er dækket

Er der tale om et dækningsberettiget forhold, dækker forsikringen også udgifter nævnt i afsnit 4.1.-4.3

4.1 Forøgede byggeudgifter

Forøgede byggeudgifter i forbindelse med udbedring af et dækningsberettiget forhold, når udbedringen nødvendiggør en væsentlig forandring af bygningen eller bygningsdelen, og forsikrings-tageren kan dokumentere, at vedkommende har fået afslag fra myndighederne på en ansøgning om dispensation fra de relevante krav i henhold til byggelovgivningen, bygningsreglementet eller stærkstrømsbekendtgørelsen.

Erstatning for forøgede byggeudgifter kan i alt udgøre indtil 20 pct. af den beskadigede bygnings nyværdi, dog maksimalt 1.330.000 kr.

Udgifterne er dækket inden for forsikringssummen.

4.2 Teknisk bistand

Rimelige og nødvendige udgifter til teknisk bistand i forbindelse med konstatering og afdækning af et dækningsberettiget forhold.

Dækning efter 1. pkt. forudsætter, at udgifterne afholdes efter forudgående aftale med forsikringsselskabet.

Udgifterne er dækket ud over forsikringssummen.

...

5. Hvad dækker ejerskifteforsikringen ikke?

5.1 Forhold nævnt i en rapport

Forhold, som er nævnt i tilstandsrapporten eller el-installationsrapporten, medmindre forholdet er klart forkert beskrevet i rapporten.

...

Eksempler på ikke dækningsberettiget skader

...

El-installationer

- Anvendelse af ledninger i forkerte farver
- Forhold vedrørende installationer uden for bygningerne (fx havelamper)."

Nævnet udtaler:

Klageren overtog ejendommen, der er opført i 1943, den 5/4 2018. Hun anmeldte den 1/2 2021, at der i forbindelse med en større renovering af ejendommens køkken og spisestue blev fundet ulovlige elinstallationer. Klagerens elektriker udarbejdede den 23/2 2021 et pristilbud på lovliggørelse af elinstallationerne i trappegang fra entreen til 1. sal, stue mod vejen og i værelser på 1. salen til en samlet pris på 60.625,00 kr. Klageren fremsendte også pristilbud fra tømrer på 45.000,00 kr. og maler på 23.000,00 kr. Selskabet anerkendte den 26/4 2021 forholdet omkring klemmlisterne/kabelkanalerne og udbedringen heraf blev fastsat til 28.000 kr. Selskabet tilbød 23.000 kr. i erstatning, idet selvrisko på 5.000 kr. blev fratrasket. Den 26/4 2021 gjorde klageren indsigelse mod selskabets afgørelse, idet klagerens elektriker ikke fandt selskabets udbedringsmetode mulig.

Klageren ønsker at selskabet skal dække udgifterne til lovliggørelse af elinstallationerne, svarende til 128.625,00 kr. Klageren har anført 3 forhold, som er ulovlige:

For det første er gul/grøn beskyttelsesleder anvendt som faseled i forbindelse med det udestuen, hvilket er ulovligt, da den ikke må benyttes som andet end jordleder.

For det andet er kabelkanalerne i husets stueetage og førstesal anvendt som samler- og fordelerdåser, selvom kabelkanaler skal benyttes som føringsveje til kabler. Kabelkanalerne er etableret omkring 2003 som afløsning for tidligere klemmlisteinstallationer, der ikke længere lovligt kan udføres. Selskabets bemærkninger om, at installationerne med jernrørene var lovlige ved opførelsen i 1943 er korrekt, men installationerne blev ulovlig i 2003, da kabelkanalerne blev monteret. Hele installationen har derfor været ulovlig på opførelses/udførelsestidspunktet i 2003, og det er den stadig. Klageren har anført, at der fra hvert lampeudtag og afbryder går jernrør til kabelkanalerne, der således fungerer som ulovlige samledåser. Klageren har anført, at selskabets foreslåede udbedringsmetode – hvorefter de originale jernrør kan genbruges til at

føre ledninger i – ikke er mulig, idet elektrikeren forsøgte dette under renovering af køkken og spisestue. De originale jernrør var for smalle og havde for store knæk til, at de ledninger i de lovlige dimensioner kunne være derinde. Selskabets løsningsforslag kan derfor ikke lade sig gøre. Klagerens elektriker har anført, at han derfor vil lovliggøre elinstallationerne som skjulte elinstallationer. Det vil sige, at der skal rilles rør ind i vægge, og lofter skal renoveres, hvor det er nødvendigt, således at installationen i håndværksmæssig henseende kan udføres forsvarligt og godt. Reparationen vil derfor omfatte tømrer og malerudgifter som specificeret i de indhente tilbud.

For det tredje har klageren anført, at der er en samling af skjult kraftinstallation, som er ned-sænket i kælderloftet. Klageren ses ikke at have kommenteret punktet yderligere, og det er ikke medtaget i de indhentede tilbud, som klageren har opgjort sit krav på baggrund af. Selskabet ses ikke at have kommenteret forholdet.

Klageren har anført, at køkken og spisestue er moderniseret af klageren ved indflytningen, hvor rummene er slået sammen til et stort rum. Klagerens krav om dækning af udgifter til elektriker, tømrer og maler relaterer ikke til disse rum, hvor klageren selv har afholdt omkostningerne. Klagerens krav vedrører elinstallationen i ejendommens øvrige rum i stuen og på første sal, som ikke er moderniseret, og dette har heller ikke været planlagt. Det er derfor ikke korrekt, når selskabet anfører, at klageren havde planlagt en større renovering af ejendommen.

Selskabet har anført, at det har ladet ejendommen gennemgå af en elektriker og har opgjort erstatningen på baggrund af dennes vurderinger.

Hvad angår det første forhold vedrørende anvendt gul/grøn ledning som faseledning har selskabet anført, at den ulovlige anvendelse af gul/grøn ledning ikke er dækningsberettigende, da forholdet er anført i eleftersynet, og da det fremgår af bilaget til ejerskifteforsikringen med angivelse af forhold, der ikke er omfattet af dækning, at forsikringen ikke dækker "anvendelse af ledninger i forkerte farver".

Hvad angår det andet forhold vedrørende, at kabelkanaler er anvendt som samle- og fordelerdåser, har selskabet anført, at forholdene blev konstateret i forbindelse med klagerens renovering af huset, og at klageren ikke har dokumenteret, at omkostningerne til maler, tømrer og murerarbejde ikke var planlagte udgifter i forhold til den igangværende renovering.

Selskabet har desuden anført, at det ikke er dokumenteret, at anvendelse af stofledninger var ulovlige på opførelses- og udførelsestidspunktet, og at udskiftning af stofledninger i en ejendom fra 1943 videre må betragtes som en del af den almindelige vedligeholdelse af ejendommen. Selskabet har også anført, at der forud for monteringen af kabelkanaler var monteret klemlisteinstallationer, og selskabets synspunktet om, at stofledningerne er lovlige, underbygges af, at det af en vejledning fra Sikkerhedsstyrelsen om reparation af klemlisteinstallationer bl.a. fremgår, "**Klemlisteinstallation:** Reglerne for klemlisteinstallationer findes i Stærkstrømsreglementet af 1962 3. udgave i afsnit 6 § 17. Klemlisteinstallationer skal opfylde de krav, der var gældende, da installationen blev udført og installationerne kan også renoveres/repareres i henhold til disse. Som hovedregel kan man sikre sig, at de grundisolerede ledninger ikke kan komme i kontakt med brandfare eller ledende flader. Det accepteres, at samlinger af ledninger foretages med kronemuffer (også plast). En sådan samling kræver, at ledningerne er stramt udspændt, så de ikke berører klemlistens sider eller bund. Afgreninger skal udføres med afgreningsklemmer eller samlemuffer. Ved afgreningssteder skal du sørge for, at hverken ledninger eller ledningsforbindelser kan blive udsat for trækpåvirkning. Det er tilladt at fremføre særskilt rør-kabelinstallation i klemlister sammen med ledninger på klemmer, forudsat at bestemmelserne for rør-kabelinstallationen følges. Dette betyder, at samlinger og afgreninger skal udføres i dåser."

Selskabet har derfor givet dækningstilsagn til udskiftning af kabelkassen i stuen og køkkenet til kabelkasser i den korrekte størrelse. Det er selskabets opfattelse, at en sådan udskiftning ikke indebærer omkostninger til murer eller maler.

Af elinstallationsrapport udarbejdet den 9/11 2017 fremgår bl.a.: "**1. sal** ... Stue ... Er der dåser bag stikkontakter og afbrydere, og er de installeret korrekt? Ja ... **Stuen** ... Køkken ... Er der dåser bag stikkontakter og afbrydere, og er de installeret korrekt? Ja ... Stue ... Er der dåser bag/over lampeudtag, og er de installeret korrekt? Nej K1 Lampeudtag mangler faste klemmer ... Spisestue ... Er der dåser bag/over lampeudtag, og er de installeret korrekt? Nej K1 Lampeudtag mangler faste klemmer ... **Kælder** ... Teknikrum ... Er der dåser bag/over lampeudtag, og er de installeret korrekt? ... Nej K1 Kabler eller rør er ikke ført korrekt ind i dåse. Der mangler fastgørelse af kabel ... Carport ... Er der dåser bag stikkontakter og afbrydere, og er de installeret korrekt? Nej K1 Dåse og stikkontakt eller afbryder passe ikke sammen. Gul/Grøn leder er anvendt som spændingsførende leder".

Af brev fra elektriker rekvireret af klageren af 1/2 2021 fremgår det, at "I forbindelse med elarbejde på ovenstående adresse, er der konstateret flere fejl i forhold til kravene i 'Bekendtgørelsen for elektriske installationer' ... Billede 1: Gul/grøn beskyttelsesleder anvendt som faseleder, i forbindelse med udestue/udvendigt lys. Billede 2: Kabelkanal i stueetage anvendt som samler og fordeler-dåse. Billede 3-4: Kabelkanal på førsteetage anvendt som samler og fordeler-dåse. Der forefindes skjult samling af kraftinstallation i nedsænket kælderloft. Ifølge § 526.3 Alle forbindelser skal være tilgængelige for inspektion, kontrol og vedligeholdelse".

Af rapport udarbejdet af selskabets elsagkyndige samarbejdspartner¹ af 21/4 2021 fremgår bl.a., at "**Forhold 1 Klemmister ved trappe:** • Det påpeges at de oprindelige klemmister, er udskiftet med kabelkanaler, og at ledninger er fremført i kanaler som grund-isolerede ledninger, og frie samlemuffer i kanalen, som ikke er lovligt. • Forholdene blev gennemgået, og installationen bærer præg af, at de fleste oprindelige ledninger, er udskiftet med plast-isolerede ledninger, gennem den eksisterende rørføring mellem klemmiste og ud til de første punkter. Det vurderes at de oprindelige klemmister, er udskiftet med de nuværende kabelkanaler i samme forbindelse. Der dækkes udskiftning af de nuværende kabelkanaler til en større, i 60x90mm, grundet at der ikke vil være den fornødne plads til forgreningsmateriel. De nuværende ledninger erstattes med kabler, mellem klemmiste/kanal og ud til første forgreningspunkter. Det må forventes at lednin-

ger uden problemer vil kunne blive udskiftet, da udskiftning tidligere er sket af de oprindelige stofledninger. De eksist. rør er dog af den tynde størrelse. For at imødekomme dette, anbefales at anvende kabler af typen 'N1XZ1'. Det vurderes at eksist. EL-materiel som lampeudtag og kontakter kan genanvendes ifbm. genmontering. **Vi erstatter ikke: Forhold 2 Øvrige stofledninger:** I forbindelse med udskiftninger af ledninger ud til første forgreningspunkter, kan der være installationer der føres videre ud i installationen med stofledninger. Disse oprindelige installationer mellem eksempelvis et lampeudtag og videre ud i installationen, er IKKE dækket, da dette betragtes som en forbedring og ikke en ulovlig installation, da disse er lovlige iht. De dengang gældende regler ... Jeg vil samtidig gøre opmærksom på, at vedligehold af stofledninger – altså en udskiftning, er noget der må forventes ved sådanne ældre installationer ... **Prisoversigt EL-arbejder** kr. 28.000,00 **I alt** kr. 28.000,00".

Af e-mail fra selskabet til klageren af 26/4 2021 fremgår det, at "Taksator har anerkendt forhold omkring klemplister/kabelkanaler. Udbedringen er fastsat til 28.000 kr. inkl. moms. Jf. jeres police er der en selvrisko på 5.000 kr. der fratrækkes ved udbetaling af erstatningen. Erstatningen udgør hermed 23.000 kr. inkl. Moms".

Af vurderingsrapport fra elektriker rekvireret af klageren af 14/11 2021 fremgår bl.a., at "**Kommentar til Forhold 1 Klemplister ved trappe:** De nuværende 40x60 mm kabelkanaler udskiftes med 60x90mm, det i sig selv vil synsmæssig virke dominerende i trappeopgangen, derudover mener jeg at 60x90mm kanalen ikke har den fornødne plads til forgreningsmateriel (samledåser). Jeg mener, at man skal helt op i en 60x110mm kabelkanal for at elinstallationen i kabelkanalen kan udføres håndværksmæssig forsvarligt og godt. "Det må forventes, at ledninger uden problemer vil kunne udskiftes, da udskiftning tidligere er sket af de oprindelige stofledninger. Jeg mener ikke at man kan udskifte de tilbageværende stofledninger med kabler af typen 'N1XZ1'." Min påstand bygges på at jeg i forbindelse med total el-ombygning af køkken/alrum i foråret 2021, forsøgte at udtrække/fjerne de gamle stofledninger i jernrørene, som gik fra 'klemliste' til lampeudtag samt fra 'klemliste til afbryder' i den oprindelige stue, det kunne ikke lade sig gøre. De tilbageværende stofledninger mener jeg derfor heller ikke kan skiftes. Min

vurdering er at installationsmåden som [selskabets elektriker] foreskriver, ikke kan lade sig gøre. Rækkehuset [klagerens adresse] er bygget i år 1943. Dengang var der materialemangel og mange elinstallationer i huse/lejligheder blev opbygget med klemlisteinstallationer i trappegange. Det vil sige at der generelt går et jernrør fra hvert enkelt lampeudtag i et rum til klemlisten i gangen, ligeledes går der et jernrør fra hver enkel afbryder i et rum til klemlisten i gangen altså klemlisten skal opfattes som en stor samledåse med mange samlinger. [Huset] blev ombygget i 1982 og i den forbindelse er klemisterne sikkert blevet udskiftet med kabelkanaler, altså elinstallationen blev ulovlig. Man kan ikke lave lovlige klemlisteinstallationer nu om dage, der findes ingen godkendte materialer dertil. Derfor vil [elektrikeren] lovliggøre elinstallationerne som skjult elinstallation. Det vil sige at der skal rilles rør ind i vægge, og lofter skal renoveres hvor det er nødvendigt, så installationen i håndværksmæssig henseende kan udføres forsvarligt og godt".

Af forsikringsbetingelserne fremgår det, at forsikringen dækker udbedring af aktuelle skader samt fysiske forhold ved bygninger, der giver nærliggende risiko for skader på de forsikrede bygninger eller bygningsdele. Af afsnit 3.3 fremgår det, at forsikringen dækker udbedring af manglende eller nedsat funktion af elinstallationer i og på de forsikrede bygninger samt lovliggørelse af ulovlige forhold ved sådanne installationer. Forsikringsdækning forudsætter, at det ulovlige forhold forelå både på opførelses- og udførelsestidspunktet. Af afsnit 5. fremgår det, at forsikringen bl.a. ikke dækker forhold, som er nævnt i elinstallationsrapporten. I forsikringsbetingelserne er som eksempel på ikke dækningsberettigende skade nævnt anvendelse af ledninger i forkerte farver.

Nævnet finder indledningsvist, at selskabet ikke har bevist, at klageren havde planlagt renoveringsarbejder af ejendommen ud over af køkkenet og spisestuen. Bortset fra disse rum har selskabet derfor ikke været berettiget til at afvise dækning under henvisning til, at klageren havde planlagt at afholde reparationsudgifterne uafhængigt af de anmeldte skader.

Skjult kraftinstallation, som er nedsænket i kælderloftet

Klagerens advokat har over for nævnet anført, at der er en samling af skjult kraftinstallation, som er nedsænket i kælderloftet, hvilket er ulovligt. Klageren ses ikke at have kommenteret punktet yderligere, og det er ikke medtaget i de indhentede tilbud, som klageren har opgjort sit krav på baggrund af. Selskabet ses heller ikke at have kommenteret forholdet.

Nævnet har ikke grundlag for at afgøre, om forholdet er dækket af forsikringen. Nævnet lægger til grund, at selskabet realitetsbehandler forholdet, hvis klageren retter fornyet henvendelse til selskabet om dækning.

Gul/grøn leder anvendt som spændingsførende leder i forbindelse med det udvendige lys i udestuen

Nævnet bemærker indledningsvist, at bemærkningen i eleftersynet om gul/grøn leder vedrører garagen. Da det anmeldte forhold er i udestuen, finder nævnet, at selskabet har været uberettiget til at afvise dækning under henvisning til oplysningerne i eleftersynet.

Efter en gennemgang af sagen finder nævnet imidlertid ikke grundlag for at kritisere, at selskabet har afvist at yde dækning.

Nævnet har lagt vægt på, at det i forsikringsbetingelserne afsnit 5, hvor der oplistes en række eksempler på ikke dækningsberettigende skader fremgår, at ejerskifteforsikringen ikke dækker "anvendelse af ledninger i forkerte farver".

Forhold vedrørende ulovlige kabelkasser

Nævnet bemærker, at det i henhold til almindelige forsikringsretlige principper er klageren, der skal bevise størrelsen og rigtigheden af sit krav, herunder at selskabets udbedringsmetode er utilstrækkelig.

Efter en gennemgang af sagen og efter en samlet vurdering finder nævnet, at det må anses for antageliggjort, at der er spørgsmål vedrørende lovligheden af stofledningerne i jernrørene og

Ankenævnet for Forsikring

26.

97835

den praktiske udførelse af reparationerne, der medfører, at udbedringsudgifterne væsentligt overstiger den erstatning, som selskabet har tilbudt.

Nævnet finder på denne baggrund, at selskabet skal bekoste udgifterne til, at selskabet og klageren i fællesskab indhenter en uvildig sagkyndig undersøgelse, der kan be- eller afkræfte antagelsen, og herunder beskrive, hvad der eventuelt skal gøres for at udbedre forholdene. Selskabet skal herefter inddrage informationerne ved den videre sagsbehandling.

Nævnet har blandt andet lagt vægt på de forhold, som klagerens elektriker i el-rapport af 14/11 2021 har anført, herunder hans vurdering af lovlighedsspørgsmålene, og at han ikke mener at det er muligt at udskifte tilbageværende stofledninger med lovlige kabler i de eksisterende jernrør.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Selskabet, Tryg Forsikring, skal afholde udgiften til en sagkyndig undersøgelse vedrørende kabelkasserne som anført ovenfor. Selskabet skal lade denne udtalelse indgå i sin videre sagsbehandling.

I øvrigt får klageren ikke medhold.

Klagegebyret tilbagebetales.

Svend Bjerg Hansen

Ankenævnet *for* Forsikring

27.

97835